

החברותא

החברותא בטאען פנימי לחברים גליון מס 625

בס"ד ערש"ק פר' שמות י"ט טבת תש"פ

פנינים יקרים

ואלה שמות בני ישראל וכו' (א, א) ואו מוסיף על הראשונים שהשמות שהיו להם תחילה בחייהם גם אח"כ לא נשתנה שמותם, וגם יוסף שהיה במצרים וקראוהו בשם צפנת פענח לא נקרא רק בשם יוסף בזכות זה נגאלו ממצרים.

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה וכו' (א, א) לשון הבאים צריך ביאור דהוי ליה למימר אשר באו בלשון עבר, אלא דלשון הבאים מלמדנו שבני ישראל ויעקב באו בכוונה אחת למצרים לקבל גזירת מלך לסבול עול הגלות כמש"כ איש וביתו באו כאדם שמכין עצמו על הדבר.

את יעקב איש וביתו באו (א, א) הנה אמרו חז"ל (שבת פט) ראוי היה יעקב לירד בשלשלאות של ברזל, אלא שזכותו גרמה לו שהלך בכבוד לשם, והנה צריך לומר שזכות יעקב אבינו גרמה גם להשכמים שהלכו בכבוד, וזה את יעקב איש וביתו באו, בכבוד ולא כמו שהולך לבית האסורים שמוליכים לכל אחד בלבדו. (אך פרי תבואה)

ויוסף היה במצרים (א, ה) הזכיר יוסף לאחרונה למרות שהיה גדול שבכולן במעלה וכבוד כדי להוסיף שפלות וענוה. בדומה מצינו אצל יהושע בן נון אחר שסמך משה רבינו ע"ה את ידיו עליו הזכיר שמו הושע בן נון (בלי יו"ד) ללמדך שלמרות המנוי לא התגאה בסבת מעלתו אלא השפיל עצמו. (רבינו בחיי)

וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא (א, י) בא להודיע השתלשלות התחלת השעבוד וסיבותיו עד מיתת יוסף לא משלו המצרים כלל, עד מיתת האחים היו מכבדים את בני יעקב ואחי יוסף עד מיתת השבעים נפש והיו חשובים ולא שעבדו אותם וכשמתו התחילה השעבוד בתחבולות (פה רך) וכשרבו ולא נתנו את הדעת התחילה השעבוד ממש והוא כ"פו" שנה.

וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא, ובני ישראל פרו וישרצו וכו' (א, י) כוונת הכתוב אף שמתו כל הדור ההוא על כל זאת נתפשטו אח"כ בדור שלאחריהם בכללות הדור בכל אחד קצת מבחינת נשמתם עד שחזרה ונתמלאה הארץ מהם, כי האתפשותות היתה בכללות הדור כנ"ל. (אמרי נעים)

וכל הדור ההוא (א, י) בזמן שהיו השבעים נפש לא בא הדור ליד קלקול גמור, ואחר שמתו כל השבעים נפש פרו ורבו וישרצו כלומר נטו לדרכי שרצים ונשתעבדו. (ספורנו)

וימת יוסף וכו' ובני ישראל פרו וישרצו וכו' (א, י) יתברך שמו של הקב"ה שאין מדותיו כמדת בשר ודם. בשר ודם מחבב את בן אוהבו בחיי האב ולאחר מיתת האב אינו מסביר פנים לבן אבל הקב"ה אינו כן אלא כיון שהצדיקים נפטרים מן העולם הוא נפנה לבניהון ומברכן יתר שנאמר וימת יוסף וכו' מה כתוב בתריה ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד.

הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו וכו' (א, ט) כאשר באו למצרים לא היו כי אם בני איש אחד ולא היו נחשבים כלל לדבר מהם, ועתה הנה נעשו לעם מיוחד שנתרבו עד היותם ראויים להקרא עם ועצום וכו'. (באר מים חיים)

ויאמר אל עמו (א, ט) לא שאל פרעה את יועצי המלוכה רק אל עם השפל לכן היתה דעתם נבערה (מנחה בלולה) בפענח רוא מוכא שפרעה היה צריך להתיעץ עם אפרים ומנשה שהיו קרובי השרים והוא העדיף את הנבערים בעם.

רב ועצום ממנו (א, ט) כלומר הם פרים ורבים? ממנו! מאלקיהם הוא הצלחתם...

(שכל טוב)

(שערי אהרן)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש זיע"א אורזאי שבת י"ט ראשון של סוכות תשל"ג פאבא ליפאס ע"מ א.א.

להגיע אל האמת. להגיע להכרה שלמרות שאני מתנגש עם השני זה לא נובע משנאה שיש בינינו רק מחמת הנסיונות שאנו צריכים לעבור, בכדי שעל ידי שנעמוד בהם יהיה "הס קטיגור וקח סניגור מקומו". על ידי שאנו עומדים בנסיונות של מחלוקת ושנאה שמאד קשה להתגבר עליהם ולמרות זאת אנו מתגברים מכח הכרת המציאות שלנו. כי זה שחי ביסוד האין שלו, כאשר יש מריבה בינו ובין החבר הוא מבין שזה לא בגלל שיש לו שנאה על החבר, רק בגלל שהוא צריך עכשיו לעבור את הנסיון הזה, ואם כן הוא הגורם ולא החבר. וממילא כשהוא שומע שהוא האשם, וקולט ("דהרהערט") את היסוד שלו, אזי מבשרי - אחזה אלוקה.

הדור שיגיע לזה יזכה לבחינה של "פני חמה", כמו פני משה שהיו כפני חמה. ואז אנו כולנו נגיע ליסוד האין הזה שהוא בחינת טמיר ונעלם, והרבש"ע יתגלה בעולמו ככל שאנו נהיה מסוגלים להשיג, בבחינה של "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תוהו ובוהו", באותה בחינה של תוהו ובוהו שאנו נהיה הוא יגלה את עצמו. למעלה מזה לא נוכל להשיג, כי למעלה מזה זה "נעלמה", גבוה מ"פני חמה". שם אין כל השגה. שם זה מציאות של הסתרה, בחינה של "הסתר אסתיר". ולכן כשיש לעומת זה ח"ו הוא "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא" ה' ישמרנו.

יש יהודים שהגיעו לשלימות של "פני חמה" כמשה רבינו. בתחילה היו "פני לבנה" כיהושע בן נון, ועבדו על עצמם עד שמ"פני לבנה" הגיעו ל"פני חמה". ואף בדור הזה יש כאלו יהודים, שאינם לומדים מרבי, ולא אחד מן השני, רק

אבל כל ישראל לא יגיעו לבחינה הזו עד שאצל כל אחד תהיה הבחינה של השתדלות של שפלות ונמיכות הרוח. גם כאשר יש לו מלחמה עם החבר, ואפילו שהוא רואה רע על החבר, הוא צריך לדעת שזה לא בגלל שהחבר הוא רע, רק בגלל שעכשיו הוא צריך לעבור את הנסיון הזה. וכשאדם אינו מקבל את המחשבות הרעות על החבר, ובמקום לראות שהחבר הוא רע ולכן הוא לא יכול לשוחח איתו ולהתחבר אליו ולהתקדם יחד איתו, הוא מבין שמה שהוא רואה עכשיו זה בגלל שהוא צריך לעבור כזו בחינה של נסיון, בכדי שיגיע לטמיר ונעלם. כי מתוך זה הוא מגיע ל"יחטאתי נגדי תמיד", ולשלימות יסוד האין כמו שקודשא בריך הוא אין, ואז הוא נהיה זה לעומת זה כמו הקב"ה, ובאותה נשימה שהוא מתגבר הוא מתקדם ונכנס בטמיר ונעלם.

בכדי שכלל ישראל יגיעו לבחינת משה צריך שיהיה כזה דור שכן אפשר לפגוש איש את רעהו. אך המלחמות הללו בין אדם לחברו הם הקשות ביותר. כי כמה שהדור קרוב יותר למשיח ולגאולה השלימה, וככל שהוא מתקרב להגיע לבחינה של טמיר ונעלם, נהיה יותר התרחקות אצל האנוש, והאדם חי יותר בטבע. ביסוד האין. מכיון שהוא יורד לתחילת הבריאה, אל הזמן והיום שהושתת העולם. זה כמו גלגל שמסתובב ולבסוף חוזר למטה, והבריאה מתחדשת מחדש. וכשיתגברו על כל זה ויתקרבו איש אל רעהו - בדור הזה יבוא המשיח. הכל תלוי אם אנו נתאחד ביחד ונאהב אחד את השני. אך לשם כך מוכרחים לעבור נסיונות. בהכרח שיהיה בינינו התנגשויות, כי זה היסוד

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

בעמקי הקליפות כמו הצדיק אמת שנעלם מעיני כל בטמיר ונעלם. כי כמו שהשמש זורחת ומאורה זורחת הלבנה, כך הצדיק אמת זורח ומאיר אל הפוגם הזה, ומן האור הזה יש לו עליה. וכמו שהלבנה יש לה זיקה מן החמה, כך הרשע הזה שהוא בשיא המדריגה של האין, שהוא טמיר ונעלם בגלל שאין לו את הריח של הקדושה, הצדיק אמת מזרים את אליו הזרם שבל ידח ממנו ידח.

ובכדי שתהיה עליה לכל הנשמות הללו מוכרח שיבוא דור שיהיה בבחינת פני חמה כמשה רבינו, ויגיע לבחינת טמיר ונעלם. שאז כל הקטרוגים יפסקו, והניצוץ הזה שהוא נידח והוא מחכה על הבחינה ש"בל ידח ממנו נידח" יהיה מוכרח להתעלות. כי אז תהיה התגלות על כל העולם כולו, וכל הרשעה כולה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ. כי כאשר האדם מגיע לבחינה זו ממילא ממשלת זדון עוברת מן הארץ. לא שיעבירו את ממשלת זדון מן הארץ, רק היא תיבטל מאליה. ובשביל שממשלת זדון תעבור מן הארץ מוכרחים להגיע לכוז בחינה כמו משה רבינו, שכאשר הגיע לבחינה של שלימות "פני חמה" אז נהיה אצלו רעוא דרעוין בשבת לעת ערב, ואז הוא נעלם. כי הגוף כבר לא היה גוף וממילא הוא נהיה 'נעלם'. לכן רק במשה נאמר "ויקבור אותו בגיא ולא ידע איש את קבורתו", כי הגוף שלו היה כלה מאליו. את הגוף שלו לא היה צורך להעלים, כי הגוף כבר לא היה גוף ולא היה מה להעלים. הוא היה פני חמה, והגיע לבחינה של תוהו ובוהו של ששת ימי בראשית.

המשך יבוא אי"ה

הרבש"ע בעצמו מוליך אותם באמצעות הסיבות, וע"י היסורים הללו הם מגולגלים בכל רגע ורגע בשלימות של יסוד האין שלהם, וממילא הם מגיעים לדביקות, והם מתדבקים בקוב"ה ע"י יסוד האין. זה שאינו חי ביסוד האין של עצמו, והוא לא מציאות אין, הוא לא מציאות "פני חמה", ולא מציאות של "טמיר ונעלם". כי כל עוד שאינו חי ב'אין' בשלימות יש עליו קטרוג, מסך המבדיל, שלא מאפשר לו להיות טמיר ונעלם, ולא מאפשר לו להיות 'אין' כתינוק המונח בחיק אימו, שזו דביקות באהבה שאין למעלה ממנה. אך זה שעובד על עצמו, ומ"פני לבנה" הגיע לבחינה של "פני חמה", והוא נהיה בחינת משה רבינו - רעוא דרעוין, אז הוא נהיה בחינה של טמיר ונעלם כמו קוב"ה, והוא משיג את הבחינה של תוהו ובוהו של ששת ימי בראשית. כי מתוך שהוא מציאות של טמיר ונעלם הוא נהיה כמו הבורא. בבחינת פני חמה. וכאמור השורש לכל זה הוא בחינת אין, וחטאתי נגדי תמיד. כי בלא "וחטאתי נגדי תמיד" לא תיתכן הדביקות בלא שלימות של "מלא פגם" אין דביקות. כי כל עוד יש לאדם מחשבה קלה ממציאותו, השמץ הזה גורם שיש מקום לחול עליו קטרוג שהוא מסך המבדיל. שלימות הדביקות היא כאשר האדם הוא לגמרי אין, כתינוק המונח בחיק אימו, שאז היא האהבה הכי חזקה בין אמא לילד. וכל אחד צריך שיהיה אהבה חזקה שכזו בינו ובין קונו, בבחינה של "וחטאתי נגדי תמיד" "כגמול עלי אימו".

וכל זה תלוי רק בעבודה. הדרגה הזו נועדה בשביל כל אחד, וכל נשמה יכולה להגיע לזה, עד הנשמה הנמוכה ביותר שנעלמה מעיני כל

המשך פנינים יקרים

וישימו עליו שרי מסים למען ענותו בסבלותם וכו' (א, יא) פרש"י המס שגובין מהם שיבנו ערי מסכנות לפרעה. הכתוב יכולן כי בשעת העמדת שרי מסים עליהם על תנאי שישעבדו את ישראל בשעבוד הקשה בענוי רב ולא ינהלם ברחמים. וזה באמרו וישימו עליו וגו' בשעת שימת השרים שמס למען ענותו בסבלותם. (באר מים חיים)

וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ (א, יב) מובא בשם הבעש"ט שלידת יצחק היתה לעת זקנתו של אברהם ושרה כדי שתתבטל כליל כח התאוה ולא נולד רק בעזר אלקי בלבד, כענין זה יאמר כאשר יענו אותו כן ירבה, היינו על ידי העינוי והשעבוד היו יכולים לפרות ולרבות משא"כ קודם שהיה להם עדיין כח התאוה. (אמרי נועם)

ותראהו את הילד והנה נער בוכה ותחמול עליו ותאמר מילדי העברים זה (ב, ו) לכאורה מהיכן ידעה בתיה שהנער מילדי העברים. והתירוץ כדרך מליצה כיון שראתה בתיה ושמעה שהוא בוכה ואין אחד שמקשיב לקול בכיו. אז הבינה כי מילדי העברים זה.

ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתיהו (ב, י) בילקוט שמעוני מובא דלר"מ שמו של משה כשנולד היה נקרא טוב ולר"ג טוביה ויש מדרש שקראתו אמו יקותיאל וכד' וא"כ למה השם משה התקבל בתורה? מכאן שהכרת הטוב לבתיה הביאה שזכתה לדורות דרך השם משה כי מן המים משיתיהו. (פלגי מים)

וירא אלקים את בני ישראל וידע אלקים (ב, כה) יש סמנים של סבל ויסורים שאפשר לראותם בעליל כי חרוטים על פניהם אבל שבירת הלב ויסורי הנפש חבויים עמוק עמוק וא"א לחדור ולראות בעיני בשר ורק יודע מחשבות הוא שיודע אותם. וזהו וירא אלקים את הסבל החיצוני וידע אלקים את הסבל הפנימי. (מלבי"ם) ואת צעקתם שמעתי מפני נוגשיו (ג, ז) אמנם גם היהודים במצרים הם בשפל המדרגה כי הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז, אבל יתרון גדול יש לבני ישראל שהם נרדפים מוכים ונענים מפני נוגשיו, לעומת נוגשים הם צדיקים גמורים.

בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה (ג, יב) בו ברגע שתוציאם ממצרים מיד ייהפכו לאנשים אחרים, יעלו למדריגתם הנכונה לעבוד את ה' בהגעתם להר הזה לקבל את התורה. (שפת אמת)

ויען משה ויאמר והן לא יאמינו (ד, א) שליחותו של משה אל פרעה תלויה באמונתם של בני ישראל אל משה אחרת אי אפשר למשה להיות השליח הגואל אל העם.

הוא משה ואהרן (ד, כו) פרש"י יש מקומות שמקדים את אהרן למשה ויש מקומות שמקדים משה לאהרן לומר לך ששניהם שקולין כאחד. ההסבר הוא כי אמנם בני אדם המחשיבים את עצמם ומעריכים את ישותם אז קורה שאין פרצופיהן שווין ואין דעותיהן שוות אבל משה ואהרן שאמר ונחנו מה - דהיינו שהעריכו את ישותם לאין ואפס, ומאחר שביטלו את ישותם אפשר להגיד ששקולין כאחד. (החווה מלובלין)

ויעשו כן החרטומים בלמיהם ויעלו את הצפרדעים על ארץ מצרים (ה, ג) החרטומים כוחם להרע להעלות את הצפרדעים אבל להסיר אותם אינם יכולים ונאלצו לפנות למשה.

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

5829688 - 02 פקס: 5325477 - 02

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

